

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

SIA “RD Baltic”
Vienības gatve 109
Rīga, LV-1058

Lēmums

Rīgā,
2021.gada 21.decembrī

Nr.[..]

Par pārbaudē konstatēto, rājienu izteikšanu un pienākuma uzlikšanu

[1] Datu valsts inspekcija (turpmāk – DVI), pamatojoties uz tās rīcībā esošo informāciju, saskaņā ar Vispārīgā datu aizsardzības regulas¹ (turpmāk - VDAR) 57.panta 1.punkta “a” un “f” apakšpunktu un Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – FPDAL) 4.panta pirmās daļas 1.punktu, veica pārbaudi par SIA “RD Baltic” (turpmāk – SIA) veiktās personas datu apstrādes, nosūtot reklāmu saturošus paziņojumus, atbilstību VDAR (Lieta Nr. [..] (turpmāk – Lieta)).

DVI rīcībā esošā informācija liecināja, ka SIA nosūta fiziskām personām pa pastu reklāmu saturošus komerciālus paziņojumus, kaut gan fiziskās personas savus personas datus SIA nav nodevušas un nav sniegušas piekrišanu reklāmu saturošu paziņojumu saņemšanai. Saskaņā ar DVI rīcībā esošo informāciju reklāmu saturošie paziņojumi pārsvarā tiek atsūtīti pensionāriem, kā arī uz aplokšnes, kurā ir ievietots reklāmu saturošais paziņojums, apzināti tiek attēloti dažādi uzraksti un ģerboņu attēli, lai tā saņēmējus maldinātu par it kā no valsts iestādes saņemtu vēstuli.

[2] Tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka VDAR, FPDAL un citi normatīvie akti, savukārt DVI kompetenci, uzdevumus un pilnvaras nosaka VDAR 55., 57. un 58.pants un FPDAL 4. un 5.pants.

[3] DVI, pārbaudot² SIA uzturētajā interneta vietnē www.grandprix.lv (turpmāk – *grandprix.lv*) pieejamo informāciju par personas datu apstrādi, konstatēja turpmāk norādīto.

Saskaņā ar Speciālbilvas loterijas noteikumos³ noteikto, SIA loterijas norises laikā, ievērojot FPDAL un VDAR prasības, izsūtīs Latvijas Republikas iedzīvotājiem preču iegādes piedāvājumu ar informāciju par loteriju: reklāmas vēstules ar piedāvājumu iegādāties tur norādītās SIA pa pastu tirgotās preces, vai ar drukāto masu informācijas līdzekļu starpniecību izplatīts piedāvājums iegādāties konkrētas SIA pa pastu tirgotās preces. SIA pa pastu tirgoto preču klāstā ietilpst starptautiskās izdevniecības “Readers’s Digest” izdotās grāmatas un to tulkojumi latviešu un krievu valodā, grāmatu

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula Nr.2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

² DVI 2021.gada 23.februāra pārbaudes akts Nr. [..]

³ <https://www.grandprix.lv/wp-content/uploads/2011/06/noteikumi.pdf>

apgāda “Jumava” izdevumi, audio un video ieraksti, rotaslietas, pulksteņi, ādas izstrādājumi, mājas, dārza, veselības, skaistumkopšanas un labsajūtas preces, uztura bagātinātāji, virtuves piederumi, trauki un tekstilpreces.

Saskaņā ar SIA Personas datu apstrādes noteikumiem (atjaunoti 2020.gada 28.decembrī), personas datu apstrādes tiesiskie pamati ir:

1) datu subjekta piekrišana – spēles un/vai loterijas Dalībnieks skaidri un nepārprotami ir devis piekrišanu savu personas datu apstrādei vienam vai vairākiem konkrētiem nolūkiem;

2) līgumisku attiecību nodibināšana un izpilde – apstrāde ir vajadzīga līguma starp Dalībnieku un Pārzini noslēgšanai un izpildei;

3) juridiska pienākuma izpilde – apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uz Pārziņa attiecināmu juridisku pienākumu un/vai normatīvo aktu prasības.

Pārbaudes ietvaros tika konstatēts, ka *grandprix.lv* ir publicētas četras veidlapas: datu labošana⁴, datu izmantošanas atteikums⁵, datu apstrādes pieteikums⁶ un dalības pārņemšana⁷. Tika konstatēts, ka veidlapās “Datu labošana”, “Datu apstrādes pieteikums” un “Dalības pārņemšana” ir norādīts šāds teksts:

“Es vēlos saņemt uz šajā iesniegumā norādīto savu pasta adresi SIA RD Baltic mārketinga materiālus un informāciju par SIA RD Baltic rīkotajām spēlēm un preču loterijām, kā arī apstiprinu, ka esmu iepazinies ar SIA RD Baltic personas datu apstrādes noteikumiem*.

Piekrītu, ka SIA RD Baltic un to sadarbības partneri izmantos manus personas datus Grand Prix spēles organizēšanai (tostarp uzvarētāju noteikšanai un balvu piešķiršanai) un tiešā mārketinga nolūkos (sūtīt man SIA RD Baltic mārketinga materiālus) kā atsevišķi pārziņi.

* SIA RD Baltic personas datu apstrādes noteikumi ir pieejami šeit: <http://www.grandprix.lv/noteikumi/>. Papildu jautājumu gadījumā Jūs varat saņemt informāciju par Jūsu personas datu apstrādi, sazinoties ar SIA RD Baltic, izmantojot šajā iesniegumā norādīto SIA RD Baltic adresi.”

Ņemot vērā minēto, tika konstatēts, ka personas, iegādājoties SIA piedāvātās preces, pēc noklusējuma sniedz savu piekrišanu savu personas datu apstrādei mārketinga materiālu un informācijas par SIA rīkotajām spēlēm un loterijām nosūtīšanai.

Pārbaudes ietvaros DVI vairākkārt⁸ vērsās pie SIA, aicinot sniegt pārbaudei nepieciešamo informāciju, un SIA, atsaucoties DVI aicinājumiem, ir sniegusi DVI savus skaidrojumus⁹ Lietā.

[4] Pārbaudes gaitā par SIA veikto personas datu apstrādi, konstatēts un secināts turpmāk minētais.

[4.1] Saskaņā ar SIA sniegto skaidrojumu¹⁰ SIA mārketinga aktivitāšu ietvaros iedzīvotāji var iegādāties SIA izplatītās preces un piedalīties loterijās. Preces iegādes datu subjektam brīdī tiek sniegta visaptveroša informācija gan par preces iegādi, gan par personas datu apstrādi. Personas datu apstrādes noteikumi un veidlapas ir pieejamas *grandprix.lv*.

⁴ <https://www.grandprix.lv/wp-content/uploads/2019/06/RD-Baltic-datu-labo%C5%A1ana.pdf>

⁵ <https://www.grandprix.lv/wp-content/uploads/2019/06/RD-Baltic-datu-izmanto%C5%A1anas-atteikums.pdf>

⁶ <https://www.grandprix.lv/wp-content/uploads/2019/06/RD-Baltic-datu-apstr%C4%81des-pieteikums.pdf>

⁷ <https://www.grandprix.lv/wp-content/uploads/2019/06/RD-Baltic-dal%C4%ABbas-p%C4%81r%C5%86em%C5%A1ana.pdf>

⁸ DVI 2021.gada 15.marta vēstule Nr. [...] “Par personas datu apstrādi, reklāmu saturošu paziņojumu sūtīšanu un informācijas pieprasījumu”; DVI 2021.gada 13.maija vēstule Nr. [...] “Par pārbaudē konstatēto, aicinājuma izpildi un informācijas pieprasījumu”; DVI 2021.gada 20.jūlija vēstule Nr. [...] “Par pārbaudē konstatēto, aicinājuma izpildi un informācijas pieprasījumu” un DVI 2021.gada 5.oktobra vēstule Nr. [...] “Par informācijas pieprasījumu”

⁹ SIA 2021.gada 9.aprīļa vēstule Nr. [...]; SIA 2021.gada 11.jūnija vēstule Nr. [...]; SIA 2021.gada 20.augusta vēstule Nr. [...] un SIA 2021.gada 5.novembra vēstule Nr. [...]

¹⁰ SIA 2021.gada 9.aprīļa vēstule Nr. [...]

[4.1.1.] DVI, saņemot SIA skaidrojumu, informēja SIA, ka, izvērtējot tās rīcībā nonākušo SIA reklāmu¹¹ saturošo komerciālo paziņojumu, kas bija adresēts nenoteiktai personai, proti, paziņojumam nav adresāta (turpmāk – Reklāma), konstatēja, ka Reklāmā bija pieejama sadaļa ar nosaukumu “SIA RD BALTIC INFORMĀCIJA PAR PERSONAS DATU APSTRĀDI UN PIEKRIŠANA PERSONAS DATU APSTRĀDEI”. Sadaļā bija sniegta informācija par pārzini, personas datu apstrādes mērķiem¹², apstrādes tiesiskajiem pamatiem¹³, kā arī sniegta informācija, ka “[..] Pārzinis var nodot Dalībnieka personas datus sadarbības partneriem, ar finanšu un maksājumu sniegšanu saistītām personām, mārketinga pakalpojumu sniedzējiem, kā arī citām ar Pārziņa komercdarbības veikšanu saistītām personām, arī plašai sabiedrībai (uzvarētāju publiskošanas gadījumā)”, datu subjektiem tiek sniegta informācija par viņu tiesībām.

Izvērtējot Reklāmā pieejamo informāciju, DVI konstatēja, ka informācija par personas datu apstrādi Reklāmā ir sniegta vienā A4 izmēra lapas vienā pusē kopā ar sadaļām ar nosaukumiem “SPĒLES GRAND PRIX #15 NOTEIKUMI” un “GARANTIJAS UN PRIVILĒĢIJAS”, burtu izmērs ir mazs un cilvēkiem ar redzes traucējumiem var būt problēmas rakstīto izlasīt un saprast. Ievērojot minēto, DVI konstatēja, ka SIA VDAR 12.panta 1.punktā noteikto pārziņa pienākumu veic nepilnvērtīgi, proti, informācija datu subjektam formāli tiek sniegta, tomēr tā netiek sniegta skaidrā, nepārprotamā un saprotamā veidā, jo teksts ir pārāk mazs, lai to objektīvi varētu redzēt un saprast.

Vienlaikus DVI konstatēja, ka Reklāmā norādīts, ka personas dati tiek apstrādāti, pamatojoties uz VDAR 6.panta 1.punkta “a”, “b” un “f” apakšpunktu, savukārt *grandprix.lv* pieejamajos 2020.gada 28.decembrī atjaunotajos SIA Personas datu apstrādes noteikumos¹⁴ (turpmāk – SIA noteikumi) norādīts, ka personas dati tiek apstrādāti, pamatojoties uz VDAR 6.panta 1.punkta “a”, “b” un “c” apakšpunktu. Tādējādi DVI konstatēja, ka SIA datu subjektiem sniedz pretrunīgu informāciju par viņu personas datu apstrādes tiesisko pamatu.

[4.1.2] Vienlaikus, ievērojot, ka SIA savā skaidrojumā informēja par dalībnieku iespēju atteikties no reklāmu saturošo materiālu saņemšanas SIA noteikumos norādītajos veidos un kārtībā un personas var iegādāties preces, nedodot atļauju personas datu apstrādei mārketinga pasākumu īstenošanai, DVI konstatēja, ka Reklāmā dalībniekam [datu subjektam], lai pieteiktos dalībai loterijā, ir jānorāda šādi savi personas dati: vārds, uzvārds, adrese, pasta indekss, pilsēta/novads, paraksts un telefona numurs. Zem ailes “Paraksts” ir norādīts, ka parakstot šo formu, persona piekrīt saņemt SIA mārketinga materiālus pa pastu [..], savukārt zem ailes “Telefona NR.” ir norādīts, ka, veicot pasūtījumu, obligāti jānorāda savs tālruņa numurs, lai saņemtu īsziņu, kad pasūtījums tiks piegādāts pasta nodaļā. Tādējādi konstatējams, ka persona jau sākotnēji deva piekrišanu visiem personas datu apstrādes veidiem, ja vien kopā ar pieteikumu dalībai loterijā vai preces pasūtījumu neiesniedz SIA izstrādāto veidlapu ar lūgumu vairs neapstrādāt personas datus.

DVI nekonstatēja, ka pieteikuma formā būtu izdalītas vairākas ailes datu subjekta personas datu apstrādei konkrētam mērķim. Iesniedzot pieteikumu, datu subjekts pēc noklusējuma piekrita savu personas datu apstrādei visiem SIA noteiktajiem mērķiem, t.sk., mārketinga pasākumu īstenošanai. Papildus DVI konstatēja, ka Reklāmā esošajos personas datu apstrādes noteikumos ir sniegta vispārīga informācija, kā persona var atsaukt savu piekrišanu personas datu apstrādei.

¹¹ Dalībai loterijā Grand Prix #15 un aicinājumu iegādāties grāmatu, tādējādi piedaloties papildus loterijā

¹² “1) īstenot Spēli saskaņā ar Spēles noteikumiem un 2) īsteno mārketinga pasākumus attiecībā uz Spēles dalībniekiem un potenciālajiem dalībniekiem (turpmāk – Dalībnieks), tostarp uzņemt un publisko fotogrāfijas un videomateriālus ar uzvarētāja vārdu, uzvārdu, pilsētu vai novadu un informāciju par balvu Pārziņa [SIA] mājaslapā, sociālo tīklu lapās, citos Pārziņa informācijas resursos un publiskos medijos, 3) kā arī saskaņā ar sniegto piekrišanu nosūta mārketinga materiālus un personalizētus piedāvājumus”

¹³ “1) pamatojoties uz sniegto piekrišanu, 2) līguma sagatavošanai un noslēgšanai, 3) Pārziņa leģitīmo interešu nodrošināšanai”

¹⁴[https://www.grandprix.lv/wp-](https://www.grandprix.lv/wp-content/uploads/2011/06/PERSONAS_DATU_APSTR%C4%80DES_NOTEIKUMI_2020.pdf)

[content/uploads/2011/06/PERSONAS_DATU_APSTR%C4%80DES_NOTEIKUMI_2020.pdf](https://www.grandprix.lv/wp-content/uploads/2011/06/PERSONAS_DATU_APSTR%C4%80DES_NOTEIKUMI_2020.pdf)

Ievērojot minēto, DVI konstatēja, ka SIA izstrādātais piekrišanas atsaukšanas mehānisms neatbilst VDAR 7.panta 3.punkta prasībām. Ievērojot minēto, VDAR prasībām neatbilst arī mehānisms, kā SIA ieguva personas piekrišanu personas datu apstrādei. Ņemot vērā konstatēto, DVI aicināja¹⁵ SIA novērst konstatētās neatbilstības VDAR.

[4.2] 2021.gada 11.jūnijā SIA iesniedza papildus skaidrojumu¹⁶. SIA informēja, ka SIA mārketinga materiālos sadaļās “SPĒLES GRAND PRIX #15 NOTEIKUMI” un “GARANTIJAS UN PRIVILĒGIJAS” sniegtā informācija tiks pilnveidota un uzlabota atbilstoši labās prakses principiem (tai skaitā burtu izmērs, teksta izkārtojums, kā arī harmonizēti personas datu apstrādes nolūki gan mārketinga materiālos, gan *grandprix.lv*).

DVI, pārbaudot SIA sniegto informāciju, konstatēja, ka *grandprix.lv* pieejamie Personas datu apstrādes noteikumi¹⁷ pēdējo reizi bija aktualizēti 2021.gada 22.martā. Tādējādi konstatējams, ka informācija par personas datu apstrādi līdz atbildes sniegšanas brīdim nebija aktualizēta.

Izvērtējot SIA iesniegto aktualizēto piekrišanu datu apstrādei, t.sk. mārketinga materiālu saņemšanai, DVI konstatēja, ka piekrišanas sākumā ir teksts “Apstipriniet savu dalības iespēju! Aizpildiet:” un aizpildāmās sadaļas ir sadalītas, ņemot vērā simbolu “*” skaitu. Ar “*” ir atzīmētas ailes vārds, uzvārds, adrese, pasta indekss, pilsēta/novads un sadaļas beigās ir teksts “Aizpildot šo formu, Jūs piekrītat dalībai *Grand Prix #15 spēlē*”. Ar “**” atzīmēta aile paraksts un sadaļas beigās ir teksts “Parakstot šo formu, Jūs piekrītat saņemt SIA *RD BALTIC* mārketinga materiālus pa pastu [..]”. Ar “***” ir atzīmēta aile telefona numurs un sadaļas beigās ir teksts “Veicot pasūtījumu, OBLIGĀTI norādiet savu mobilā tālruņa numuru, lai saņemtu īsziņu, kad pasūtījums tiks piegādāts Jūsu pasta nodaļā!”.

DVI konstatēja, ka personai savs vārds, uzvārds, adrese, pasta indekss un pilsēta/novads ir jānorāda tikai tādā gadījumā, ja persona piekrīt dalībai loterijā, anketa ir jāparaksta tikai gadījumā, ja persona piekrīt saņemt mārketinga materiālus, savukārt ir obligāti jānorāda tālruņa numurs, lai saņemtu pasūtījumu (SIA tirgoto preci).

Ņemot vērā aktualizēto anketu, DVI konstatēja, ka divas izvēles sadaļas ir norādītas anketas sākumā, savukārt, obligāti aizpildāmā sadaļa ir norādīta anketas beigās. SIA izstrādātais piekrišanas datu apstrādei mehānisms un tā noformējums ir izstrādāts tādējādi, ka persona var saprast, ka, lai apstiprinātu savu dalību loterijā, personai ir jāaizpilda visas sadaļas. Anketas sākumā persona tika aicināta apstiprināt savu dalību loterijā, aizpildot anketu.

Vienlaikus DVI konstatēja, ka personas (pircēja) vārds, uzvārds un adrese ir jānorāda tikai gadījumā, ja persona piekrīt dalībai loterijā, bet tā nav jānorāda, lai saņemtu iegādāto preci. Preces saņemšanai ir jānorāda tālruņa numurs, lai persona saņemtu īsziņu par preces piegādi Latvijas Pasta nodaļā.

Ņemot vērā konstatēto, DVI aicināja¹⁸ SIA novērst konstatētās neatbilstības VDAR. Vienlaikus DVI aicināja SIA novērst konstatētās¹⁹ nepilnības attiecībā uz sīkdatnēm *grandprix.lv*.

[4.3] Saskaņā ar SIA sniegto informāciju²⁰, SIA 2021.gada 20.augustā veica izmaiņas personas datu apstrādes noteikumos, kā arī tuvākajā laikā neplāno izsūtīt līdzīga satura piedāvājumus, kādus DVI ir norādījusi savā 2021.gada 20.augusta vēstulē.

¹⁵ DVI 2021.gada 13.maija vēstule Nr. [..] “Par pārbaudē konstatēto, aicinājuma izpildi un informācijas pieprasījumu”

¹⁶ SIA 2021.gada 11.jūnija vēstule Nr. [..]

¹⁷ https://www.grandprix.lv/wp-content/uploads/2011/06/GrandPrix_pda_noteikumi_22_mar_2021.pdf

¹⁸ DVI 2021.gada 20.jūlija vēstule Nr. [..] “Par pārbaudē konstatēto, aicinājuma izpildi un informācijas pieprasījumu”

¹⁹ Norādītas DVI 2021.gada 20.jūlija vēstulē Nr.[..] “Par pārbaudē konstatēto, aicinājuma izpildi un informācijas pieprasījumu”

²⁰ SIA 2021.gada 20.augusta vēstule Nr. [..]

DVI, pārbaudot SIA sniegto informāciju, konstatēja, ka *grandprix.lv* pieejamie Personas datu apstrādes noteikumi²¹ bija aktualizēti 2021.gada 13.septembrī. Vienlaikus DVI konstatēja, ka SIA nav iesniegusi aktualizētos mārketinga materiālus, kas saturētu datu subjektam sniegto informāciju par SIA veikto personas datu apstrādi. Papildus tika konstatēts, ka SIA nav iesniegusi aktualizēto datu subjekta piekrišanu datu apstrādei, vien atsaucas, ka tuvākajā laikā līdzīga satura piedāvājumus neplāno izsūtīt.

Ievērojot konstatēto, DVI aicināja²² SIA iesniegt DVI mārketinga materiālos iekļautos aktualizētos personas datu apstrādes noteikumus un datu subjekta piekrišanu vienam vai vairākiem personas datu apstrādes mērķiem.

[4.4] Saskaņā ar SIA papildus iesniegto skaidrojumu²³, SIA ir apzinājusies potenciālos riskus, kas radās izvēlētās mārketinga komunikācijas rezultātā, kā arī saprot, ka pakļaušanās uz piekrišanu tādā veidā, kā SIA to darīja, iespējams, varēja radīt pārpratumus no piemērojamo normatīvo aktu skata punkta. Ievērojot minēto, SIA ir pieņēmusi konceptuālu lēmumu pārtraukt attiecīgo personas datu apstrādi uz piekrišanas pamata. Vienlaikus SIA apliecināja, ka tā vairs neapstrādā Lietuvā norādītos personas datus uz piekrišanas pamata mārketinga materiālu nosūtīšanai. Gadījumā, ja SIA pieņems lēmumu atjaunot sūtīt mārketinga materiālus uz personas piekrišanas pamata, SIA ņems vērā visu DVI sniegtos skaidrojumus par datu apstrādi, lai sekmētu korektu SIA klientu piekrišanu iegūšanu un izmantošanu.

[5] Saskaņā ar VDAR 1.panta 2.punktu, VDAR mērķis ir aizsargāt fizisko personu pamattiesības un brīvības un jo īpaši to tiesības uz fiziskās personas datu aizsardzību.

Saskaņā ar VDAR 4.panta 1. un 2.apakšpunktu “personas dati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu (“datu subjekts”)²⁴, savukārt “apstrāde” ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem²⁵. Pamatojoties uz minēto, fiziskās personas vārds, uzvārds, tālruņa numurs, personas unikāla identifikatora, kā arī cita personu, tiešā vai netiešā veidā, identificējoša informācija ir uzskatāma par personas datiem un jebkuras ar šiem datiem veiktās darbības ir personas datu apstrāde VDAR 4.panta 2.apakšpunkta izpratnē.

Savukārt saskaņā ar VDAR 4.panta 7.apakšpunktu, par personas datu apstrādes atbilstību ir atbildīgs pārzinis – fiziskā vai juridiskā persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [...]. Ievērojot minēto un Lietuvā konstatēto, par pārzini ir uzskatāma SIA.

Saskaņā ar VDAR 6.panta 1.punktu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no 6.panta 1.punktā minētajiem pamatojumiem. VDAR ir noteikti seši vispārīgi tiesiskie pamati: piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana. Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai, pārzinim ir jāievēro arī VDAR 5.pants, saskaņā ar kuru personas dati ir jāapstrādā likumīgā un pārredzamā veidā, nodrošinot godprātību pret tām personām, kuru personas datus apstrādā. Paskaidrojam, ka VDAR 5.panta 1.punkts noteic personas datu apstrādes principus – “likumīgumu,

²¹<https://www.grandprix.lv/wp-content/uploads/2011/06/PERSONAS-DATU-APSTR%C4%80DES-NOTEIKUMI-13092021-WEB.pdf>

²² DVI 2021.gada 5.oktobra vēstule Nr. [...] “Par informācijas pieprasījumu”

²³ SIA 2021.gada 5.novembra vēstule Nr. [...]

²⁴ identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem

²⁵ piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darīt tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana

godprātību un pārredzamību”, “datu minimizēšanu”, “precizitāti”, “glabāšanas ierobežojumu”, “integritāti un konfidencialitāti”.

Saskaņā ar VDAR 32.apsvērumā sniegto skaidrojumu, piekrišana būtu jādod ar skaidri apstiprinošu darbību, kas nozīmē brīvi sniegtu, konkrētu, apzinātu un viennozīmīgu norādi par datu subjekta piekrišanu ar viņu saistīto personas datu apstrādei, piemēram, ar rakstisku, tostarp elektronisku, vai mutisku paziņojumu. Klusēšana, iepriekš atzīmēti laukumi vai atturēšanās no darbības tādējādi nebūtu jāuzskata par piekrišanu. Piekrišanai būtu jāattiecas uz visām apstrādes darbībām, ko veic vienā un tajā pašā nolūkā vai nolūkos. Ja apstrādei ir vairāki nolūki, piekrišana būtu jādod visiem nolūkiem. Savukārt VDAR 42.apsvērums skaidro, ja apstrāde pamatojas uz datu subjekta piekrišanu, pārzinim būtu jāspēj uzskatāmi parādīt, ka datu subjekts ir devis piekrišanu apstrādes darbībai. [..].

Darba grupas izstrādātajās Vadlīnijās par jēdziena “piekrišana” definīciju (Guidelines on Consent under Regulation 2016/679 (wp259rev.01)²⁶ (turpmāk – Vadlīnijas), kuras apstiprinājusi arī VDAR Eiropas Datu aizsardzības kolēģija, ir sīki skaidroti piekrišanas nosacījumi un to būtība. Vadlīnijās norādīts, ka piekrišana var būt pienācīgs tiesiskais pamats, ja datu subjektam tiek piedāvāta viņa piekrišanas izmantošanas kontrole un patiesas izvēles iespēja pieņemt vai noraidīt piedāvājumu dot savu piekrišanu bez kaitīgām sekām datu subjektam, kurš noraidījis piekrišanas došanu. Ja piekrišana ir iegūta pilnībā atbilstoši VDAR prasībām, tā ir instruments, kurš piešķir datu subjektam tiesības veikt kontroli, vai viņa personas dati tiks vai netiks apstrādāti. Vadlīnijās norādīts, ka VDAR ir skaidri noteikts, ka piekrišanai ir nepieciešams datu subjekta paziņojums vai skaidra apstiprinoša darbība, kas nozīmē, ka tā vienmēr sniedzama aktīvā veidā vai, izmantojot deklarāciju. Ir jābūt acīmredzamai, ka datu subjekts ir piekritis konkrētajai apstrādei. Direktīvas 95/46/EK²⁷ 2.panta “h” apakšpunktā aprakstīta piekrišana ir “vēlmju (..) norādījums, ar kuru datu subjekts izsaka savu piekrišanu uz viņu attiecināmu personas datu apstrādei”.

Minētais ir nostiprināts VDAR 4.panta 11.apakšpunktā, kurš noteic, ka datu subjekta piekrišana ir jebkura brīvi sniegta, konkrēta, apzināta un viennozīmīga norāde uz datu subjekta vēlmēm, ar kuru viņš paziņojuma vai skaidri apstiprinošas darbības veidā sniedz piekrišanu savu personas datu apstrādei.

VDAR 7.panta 3.punktā noteikts, ka pārzinim jānodrošina, lai datu subjekts jebkurā laikā var atsaukt savu piekrišanu tikpat viegli, kā to sniedzis. VDAR nenosaka, ka piekrišanas sniegšana un atsaukšana vienmēr ir jāveic, izmantojot vienu un to pašu rīcību. Prasība par vienkāršu atsaukšanu VDAR tiek aprakstīta kā nepieciešams spēkā esošas piekrišanas aspekts. Ja atsaukšanas tiesības neatbilst VDAR prasībām, tad pārziņa piekrišanas mehānisms neatbilst VDAR. Saskaņā ar VDAR 7.panta 3.punktu datu subjekts jāinformē par atteikšanās tiesībām pirms faktiskās piekrišanas saņemšanas.

[6] DVI, izvērtējot Lietas materiālus kopsakarā ar VDAR prasībām, konstatē, ka SIA, nosūtot mārketinga materiālus saturošus paziņojumus konkrētam adresātam, veica personas datu apstrādi VDAR izpratnē un šādai personas datu apstrādei ir nepieciešama nepārprotama datu subjekta (adresātu) piekrišana.

No Lietas materiāliem konstatējams, ka persona, piekrītot dalībai loterijā un/vai iegādājoties SIA tirgotos precis, vienlaikus piekrita savu personas datu apstrādei ne tikai minētajiem nolūkiem, bet arī mārketinga materiālu saņemšanai. SIA nenodrošināja personai iespēju jau sākotnēji atteikties no mārketinga materiālu turpmākas saņemšanas. Vienlaikus konstatējams, ka SIA pilnvērtīgi nenodrošināja datu subjektiem (SIA klientiem – pircējiem) iespējas atteikties no turpmākas personas datu apstrādes, kas tiek veikta, izsūtot reklāmu saturošus paziņojumus. Proti, persona, iegādājoties

²⁶ Pieejamas tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=623051

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 1995.gada 24.oktobra direktīva Nr.95/46/EK par personas datu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti

SIA tirdzniecībā esošās preces, pēc noklusējuma piekrita reklāmu saturošu paziņojumu saņemšanai, savukārt, lai no šādiem paziņojumiem persona atteiktos, tai bija jāiesniedz SIA *grandprix.lv* pieejamo iesniegumu²⁸. Tādējādi SIA nenodrošināja datu subjektam iespēju atteikties no reklāmu saturošu materiālu saņemšanas, t.sk. turpmākas aktīvas personas datu apstrādes, preces iegādes brīdī.

Vienlaikus DVI, izvērtējot Lietas materiālus kopsakarā ar VDAR prasībām, konstatē, ka SIA, nodrošinot datu subjektu piekrišanas iegūšanu vienam vai vairākiem datu apstrādes mērķiem, nav pilnvērtīgi nodrošinājusi, ka datu subjekta sniegtā piekrišana ir atbilstoša VDAR 4.panta 11.apakšpunktam, tādējādi šāda personas datu apstrāde nav pamatojama ar VDAR 6.panta 1.punkta "a" apakšpunktu. Vienlaikus SIA nav nodrošinājusi, ka datu subjekts, iegādājoties preci, var vieglā un ērtā veidā atteikties no personas datu apstrādes citiem mērķiem, tādējādi SIA nav nodrošinājusi VDAR 7.panta 3.punkta pilnvērtīgu izpildi.

[7] Ņemot vērā minēto, kopsakarā ar VDAR prasībām, konstatējams, ka SIA, izsūtot mārketinga materiālus konkrētam adresātam, nav nodrošinājusi VDAR 7.pantā ietvertos nosacījumus piekrišanai. No Lietas materiāliem konstatējams, ka SIA ilgstoši konkrētam adresātam adresētus mārketinga materiālus nosūtīja, jo persona, iegādājoties SIA tirgotās preces, pēc noklusējuma piekrita savu personas datu apstrādei visiem datu apstrādes mērķiem. Turklāt SIA izstrādātais piekrišanas mehānisms bija izstrādāts tādā veidā, ka persona savu piekrišanu varēja sniegt neapzināti, proti, aizpildot visas anketā norādītās sadaļas, uzskatot, ka tas ir nepieciešams preces iegādei un/vai dalībai loterijā.

Vienlaikus no Lietas materiāliem konstatējams, ka SIA nav pilnvērtīgi ievērojusi VDAR 12.panta 1.punktā tai kā pārzinim noteiktos pienākumus. Proti, informācija par personas datu apstrādi Reklāmā un *grandprix.lv* bija pretrunīga, Reklāmā pieejamā informācija bija izdrukāta maziem burtiem.

Ievērojot minēto, DVI konstatē, ka Lietas ietvaros iegūtās informācijas kopums ļauj secināt, ka SIA, nosūtot personalizētus mārketinga materiālus, apstrādā, t.sk. glabā, personas datus, neievērojot VDAR 5.panta 1.punkta "a", "b", "c" un "d"²⁹ apakšpunktu, turklāt šādi personas dati ir apstrādāti ir apstrādāti bez VDAR 6.panta 1.punktā ietverta pamatojuma, neievērojot VDAR 7.pantā ietvertos piekrišanas nosacījumus. Vienlaikus konstatējams, ka SIA nav nodrošinājusi VDAR 12.panta 1.punktā pārzinim noteikto pienākuma - kodolīgā, pārredzamā, saprotamā un viegli pieejamā veidā, izmantojot skaidru un vienkāršu valodu, datu subjektam sniegtu visu 13. un 14.pantā minēto informāciju – izpildi.

Pamatojoties uz šajā vēstulē izklāstīto, DVI informē, ka DVI ir veikusi pārbaudi par šajā lēmumā minēto SIA veiktās personas datu apstrādes, nosūtot mārketinga materiālus konkrētam adresātam, atbilstību VDAR prasībām un pārbaude ir pabeigta, konstatējot iepriekš minētos VDAR pārkāpumus.

[8] DVI savā darbībā īsteno principu "Konsultē vispirms"³⁰, kas paredz, ka DVI darbībai primāri ir preventīva, nevis sodīšanas funkcija, līdz ar to, tās primārie uzdevumi ir efektīva fizisko personu datu aizsardzība (norādījumu par pārzina veiktajā personas datu apstrādē konstatētajām nepilnībām un ierosinājumu sniegšana to novēršanai) un nelikumīgas personas datu apstrādes gadījumā nepieciešamo darbību veikšana ar mērķi pēc iespējas ātrāk pārtraukt to, tādā veidā mazinot datu subjektam radīto kaitējumu.

Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmā daļa paredz, ka, apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65.pants), iestāde lemj: 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (lēģitīmu) mērķi; 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa

²⁸ <https://www.grandprix.lv/wp-content/uploads/2019/06/RD-Baltic-datu-izmanto%C5%A1anas-atteikums.pdf>

²⁹ Attiecīgi likumīgums, godprātība un pārredzamība; nolūka ierobežojumi; datu minimizēšana; precizitāte

³⁰ DVI 2017.gada 15.jūnijā parakstīja sadarbības memorandu par "Konsultē vispirms" principa iedzīvināšanu, veicinot valsts pārvaldes iestāžu uz klientu orientētu darbību

sasniegšanai; 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses; 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

Konkrētajā gadījumā DVI pārbaudi uzsāka, pamatojoties uz tās rīcībā nonākušu informāciju, vērtējot SIA ieviesto praksi. Vienlaikus DVI konstatē, ka SIA pārbaudes gaitā aktīvi sadarbojās ar DVI, novēršot nepilnības un trūkumus pēc sākotnējām DVI norādēm. Turklāt SIA apliecina³¹, ka SIA šobrīd vairs neapstrādā personas datus, kas ir iegūti, pamatojoties uz datu subjektu piekrišanu, mārketinga materiālu nosūtīšanai. Gadījumā, ja SIA pieņems lēmumu atsākt sūtīt mārketinga materiālus, pamatojoties uz datu subjekta piekrišanu, SIA ņems vērā visas DVI sniegtās norādes.

Ņemot vērā minēto, izvērtējot pārkāpuma būtību un smagumu, DVI secina, ka vienīgi administratīvā akta izdošana, neskaitot administratīvo sodu, var sekmēt SIA izpratni par tās rīcības neatbilstību VDAR un novērst pārkāpuma izdarīšanu/atkārtēšanos SIA turpmākā darbībā. Konkrētajā gadījumā SIA nav nodrošinājusi VDAR prasībām atbilstošu datu subjektu piekrišanas, savu personas datu apstrādei mārketinga materiālu nosūtīšanai, iegūšanu un nav nodrošinājusi datu subjektiem VDAR 12.panta 1.punktā norādītās informācijas pieejamību. Vienlaikus SIA, konstatējot nepilnības savā darbībā, ir pārtraukusi personas datu apstrādi mārketinga materiālu nosūtīšanai. Turklāt SIA ir pilnveidojusi *grandprix.lv* pieejamos Personas datu apstrādes noteikumus. Ievērojot, ka SIA ilgstoši apstrādāja personas datus, pamatojoties uz prettiesiski iegūtām datu subjektu piekrišanām, lai nodrošinātu VDAR prasībām atbilstošu personas datu apstrādi, DVI jālemj par administratīva akta izdošanu, lai panāktu SIA rīcību, nodrošinot VDAR prasībām atbilstošu datu apstrādi.

VDAR 58.panta 2.punkta “b” apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izteikt rājienu pārzinim vai apstrādātājam, ja ar apstrādes darbībām ir tikuši pārkāpti VDAR noteikumi, savukārt, “d” apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izdot rīkojumu saskaņot apstrādes darbības ar šīs regulas noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, ņemot vērā pārkāpuma būtību, smagumu, apstrādātos personas datus, to apjomu, pamatojoties uz VDAR 58.panta 2.punkta “b” un “d” apakšpunktu, FPDAL 23.pantu, APL 63.panta pirmās daļas 2.punktu, **DVI nolemj:**

1. izteikt rājienu SIA;

2. uzlikt par pienākumu SIA nekavējoties, taču ne vēlāk kā līdz 2022.gada 28.janvārim izdzēst prettiesiski iegūtos personas datus, kas ir izmantoti, lai nosūtītu personalizētus mārketinga materiālus.

Pamatojoties uz VDAR 58.panta 1.punkta “e” apakšpunktu un FPDAL 5.panta pirmās daļas 3.punktu, paziņot DVI par iepriekš minēto pienākumu izpildi rakstiski līdz **2022.gada 28.janvārim** (pēdējā diena atbildes iesniegšanai pastā vai nosūtīšanai ar drošu elektronisko parakstu).

Saskaņā ar FPDAL 24.panta otro daļu, APL 76.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu, 188.panta otro daļu un 189.panta pirmo daļu un Tieslietu padomes 2021.gada 26.marta lēmumu Nr.25 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” šo lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc SIA juridiskās adreses atrašanās vietas.

Direktora p.i.

L.Dilba

[..]

³¹ SIA 2021.gada 5.novembra vēstule Nr. [..]